

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 14.12.2023 r.

ZN-II.9532.2.2023.1

Pani
Renata Zaremba - Wawrocka
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
Al. Słowackiego 1C
63-400 Ostrów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 poz. 100 ze zm.) kontrolerzy w składzie:

- Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu – kierownik kontroli,
- Dorota Michalska – starszy inspektor wojewódzki,
- Honorata Lewandowska – starszy inspektor wojewódzki,
- Monika Radunc (Misiak) – inspektor wojewódzki,
- Rafał Chalcarz – członek Wojewódzkiego Zespołu – lekarz,
- Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu – doradca zawodowy

przeprowadzili w dniach od 21.03.2023 r. do 18.05.2023 r. kontrolę w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim z siedzibą przy Al. Słowackiego 1C, 63-400 Ostrów Wielkopolski na podstawie upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 17.03.2023 r., nr 39/23, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

W trakcie kontroli zweryfikowano 50 losowo wybranych akt sprawy.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Przewodnicząca Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim jest Pani Renata Zaremba – Wawrocka.

W związku z powyższym, na podstawie art. art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2023 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej

ul. Kazimierza Wielkiego 24/26, 61-863 Poznań

tel. 61 850 8760, fax 61 852 1891

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: zn@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 2283) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Przedmiot kontroli obejmował:

- usytuowanie organizacyjne Powiatowego Zespołu;
- kwalifikacje członków Powiatowego Zespołu;
- warunki organizacyjne i techniczne pomieszczeń Powiatowego Zespołu;
- prawidłowość i jednolitość stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
- zgodność orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim oceniono pozytywnie z zastrzeżeniem następujących nieprawidłowości.

Analiza 8 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że oceny psychologiczne, mimo iż oparte na analizie dokumentacji medycznej, mają niską wartość informacyjną. Zaoczny tryb orzekania nie może stanowić usprawiedliwienia dla niskiej wartości informacyjnej ocen psychologicznych. Treść poszczególnych punktów oceny powinna składać się na obraz funkcjonowania osoby niepełnosprawnej wraz z jej szczególnymi ograniczeniami w codziennym życiu. Dopiero na podstawie takiego obrazu można osobę poddać kwalifikacji do określonego (zgodnego z definicją ustawową) stopnia niepełnosprawności lub niepełnosprawności w przypadku osoby, która nie ukończyła 16 roku życia.

Należy pamiętać, że ocena psychologiczna stanowi materiał dowodowy w sprawie i powinna być wypełniana w sposób pełny i rzetelny. Z jej treści oceny winna wynikać kwalifikacja do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności czy niepełnosprawności oraz zindywidualizowane uzasadnienie podjętej przez psychologa decyzji orzeczniczej.

Kontrola 21 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że w większości spraw brak jest opisu ograniczeń, które uzasadniają decyzję orzeczniczą. W części spraw pracownik socjalny nie uwzględnił danych znajdujących się w złożonym wniosku o wydanie orzeczenia. Należy pamiętać, że ocena sporządzona przez pracownika socjalnego stanowi materiał dowodowy w sprawie i powinna być wypełniana w sposób pełny i rzetelny.

Kontrola 19 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że część ocen posiada ogólne uzasadnienie proponowanego rozstrzygnięcia. Nie podano konkretnych argumentów i przesłanek dla proponowanego stopnia niepełnosprawności. W części ocen propozycja stopnia niepełnosprawności nie znajduje uzasadnienia w całej ocenie zawodowej. Niektóre oceny są niespójne wewnętrznie i zawierają treści sprzeczne co powoduje wątpliwości do wskazanego stopnia niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 50 ocen stanu zdrowia, sporządzonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wykazała, że w większości spraw w punktach IX i X oceny brak jest właściwego rozróżnienia dotyczącego rodzaju i zakresu niezbędnej opieki i pomocy odpowiednio do przyznanego stopnia niepełnosprawności. Orzekani zakwalifikowani do lekkiego stopnia niepełnosprawności mają takie naruszenie sprawności organizmu przy, którym nie wymagają konieczności sprawowania opieki oraz nie wymagają też konieczności udzielania pomocy.

Warunkiem kwalifikowania orzekanych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności jest takie naruszenie sprawności organizmu, przy którym nie wymaga opieki, a wymaga czasowej lub częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych (należy wskazać jakie).

Warunkiem kwalifikowania orzekanych do znacznego stopnia niepełnosprawności jest takie naruszenie sprawności organizmu, przy którym obok konieczności sprawowania opieki z powodu całkowitej zależności od otoczenia, wymagają też konieczności udzielania pomocy (należy wskazać jakie).

Ponadto, punkt 6 orzeczenia „nie dotyczy” orzekanych w stopniu lekkim.

Symbol niepełnosprawności 09-M dotyczy również chorób gruczołu piersiowego.

W 20 sprawach nie można było ocenić opisu badania przedmiotowego, ponieważ orzeczenie zostało wydane bez osobistego udziału osoby zainteresowanej, wyłącznie na podstawie dokumentacji załączonej do akt sprawy z uwagi na wprowadzenie na terenie kraju stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Ponadto, stwierdzono, że usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r., poz. 857).

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonywano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

W sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia,

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia zawiadamiała osobę zainteresowaną odrębnym pismem o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji, z pouczeniem, że niezuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Powiatowy Zespół, zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiał stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadku niezłatwienia sprawy w terminie Powiatowy Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia, zawiadomił stronę o niezłatwieniu sprawy w terminie i wyznaczał nowy termin do jej załatwienia.

We wszystkich sprawach poprawnie, zgodnie z przepisem § 13 ust. 5 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, orzeczenia były doręczane stronom postępowania nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego w sprawie wydania orzeczenia.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w wystąpieniu pokontrolnym zaleca się co następuje.

- 1) Oceny psychologiczne, zawodowe oraz funkcjonowania społecznego winny wskazywać na fakty udowodnione i istotne w sprawie. Należy je sporządzać w sposób pełny i wyczerpujący z wykorzystaniem dostępnych źródeł informacji, tak aby w pełni obrazowały funkcjonowanie osób orzekanych uzasadniające ostateczną kwalifikację orzeczniczą. Należy zwrócić uwagę na prawidłowe uzasadnienie rozstrzygnięcia orzeczniczego w oparciu o zebrany materiał dowodowy i wnikliwą analizę dokonanej oceny, potwierdzającą słuszność podjętej decyzji. Zaleca się wnikliwe zapoznanie się ze „Standardami postępowania dla psychologów członków zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności” (wydane przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej 2019) i zastosowanie ich w procesie orzekania.
- 2) Zapoznanie się z obowiązującymi przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności - szczególnie w obszarze zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- 3) W przypadku wypełnianego ręcznie przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego druku oceny stanu zdrowia zaleca się wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego, opisu badania przedmiotowego, opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej oraz wynikającego ze schorzeń opisu naruszenia sprawności organizmu osoby orzekanej (pkt VIII). W przypadkach wskazań lub nie do uzyskania karty parkingowej w ocenie należy określić stopień ograniczeń bądź nie do możliwości

samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. Szczególnie istotnym jest rozgraniczenie rodzaju i zakresu niezbędnej opieki (pkt IX) od rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy (pkt X) w zależności od nadanego stopnia niepełnosprawności §29, §30, §31. W każdym przypadku oceny stanu zdrowia zamieszczać merytoryczne uzasadnienie (pkt XIX) podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych w sprawie za istotne i udowodnione.

Działając na podstawie § 16 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2023 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne i proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Beata Winiecka
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu
do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie Wielkopolskim